

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМА НА СРЕДНОТО СТРУЧНО
ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО

***ПОРОДИЛСТВО СО ВЕШТАЧКО
ОСЕМЕНУВАЊЕ***

**ИЗБОРНА ЗА ЗАВРШЕН ИСПИТ
за III година**

***ЗЕМЈОДЕЛСКО- ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА
ветеринарен техничар***

Скопје, мај 2001 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПОРОДИЛСТВО СО ВЕШТАЧКО ОСЕМЕНУВАЊЕ

1.2. Образовен профил и струка:

1.2.1. Образовен профил: Ветеринарен техничар

1.2.2. Група струки: Земјоделско - ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил- изборна настава

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Трета година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно (неделен контакт): 2 часа неделно

1.5.2. Број на часови годишно (квота на изучување): 72 часа годишно

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Изборен во функција на завршен испит

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

- На крајот од образовниот процес ученикот ќе:
- применува принципи и методи за заштита на здравјето на домашните животни;
- применува принципи и методи за заштита на сопственото здравје и здравјето на другите;
- развие одговорност за заштита на здравјето на домашните животни и сопственото здравје;
- применува превентивни мерки кај домашните животни за спречување на појавата заразни и условно патогени болести на половите органи;
- знае да изврши преглед на половите органи ;
- ги препознава знаците на еструс кај домашните животни;
- се оспособи за подготвување на родилката за породување ;
- се грижи за одржување на здрава животна средина;
- применува ветеринарна терминологија;
- интегрира стекнати знаења во изучувањето на други стручни дисциплини;
- развива љубов кон животните;
- развива интерес за користење на стручна литература.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно совладување на зацртаните цели, потребни се предзнаења од наставните предмети анатомија, физиологија, фармакологија ,микробиологија и патологија, хигиена и здравствено воспитување, изучувани во прва и втора година застапени во курикулот за струка и предмети карактеристични за образовниот профил.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕ

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели Ученикот:	Дидактички насоки Наставникот:	Корелација меѓу тематски целини и предметите
1. АНАТОМИЈА И ФИЗИОЛОГИЈА НА ПОЛОВИТЕ ОРГАНИ	12	<ul style="list-style-type: none">- ги дефинира поимите породилство и вештачко осемнување;- ги објаснува поимите зоохигиенско, ветеринарно-медицинско и економско значење на вештачкото осемнување;- се стекне со знаења за анатомската градба на женските и машките полови органи;- ја разбира физиологијата на половите органи;- ја објасни улогата на хормоналниот статус во организмот со посебен осврт на репродукцијата;- го сфати значењето на инхибитинг и рилизинг хормоните;- го поврзува влијанието на надворешните фактори со функционирањето на хормоналниот систем;- да умее да ги препознае знаците на еструс;- да разликува полова од телесна зрелост;- се запознае со спецификите на природно парење кај различни видови домашни животни;- ја објасни овогенезата и овулацијата;- а објасни сперматогенезата и актот на копулација;<ul style="list-style-type: none">- го свати начинот на оплодување.	<ul style="list-style-type: none">- усно излага;- пишува на табла;- работи графоскоп;- демонстрира;- користи фотографии, шеми;- презентација на пропаганден материјал.	Анатомија и физиологија на домашните животни

2. ФИЗИОЛОГИЈА НА ГРАВИДИТЕТОТ	13	<ul style="list-style-type: none"> - ги сфати анатомско-физиолошките промени во организмот и во половите органи за време на гравидитетот; - ја знае должината на траењето на гравидитетот кај различни видови домашни животни; - ја објасни плацентацијата; - ја дефинира улогата на плацентата; - ги разликува видовте на плацента кај различни видови домашни животни; - ги опише случувањата во текот на ембриогенезата; - ги разликува поимите зигот, ембрион и фетус; - применува постапки во врска со негата, исхраната и одгледувањето на гравидните грла; - се оспособи за препознавање на надворешните знаци на гравидитет; - се запознае со методите на дијагностика на гравидитет; - ја одредува големината на плодот во различни стадиуми на гравидитет. 	<ul style="list-style-type: none"> - усно излага; - пишува на табла; - демонстрира компот препарат користи фото-графии. 	Биологија и хигиена и здравствено воспитување
---------------------------------------	-----------	---	---	---

3. ПАТОЛОГИЈА НА ГРАВИДИТЕТОТ	13	<ul style="list-style-type: none"> - ги запознае причините за смрт на плодот; - ги препознае разликите помеѓу мумификацијата , мацерацијата и путрификација на плодот; - го дефинира поимот абортус; - ги разликува заразните од незаразните абортуси; - постапува правилно при секој случај на абортус; - ги опишува предвремените трудови, пролапсусот на вагината и отоците за време на гравидитетот; - ги опишува мерките за санирање на пролапсус на вагината за време на гравидитетот. 	<ul style="list-style-type: none"> - усно излага; - пишува на табла; - користи графоскоп; - презентира слики. 	патологија
4. ФИЗИОЛОГИЈА НА ПОРОДУВАЊЕТО	9	<ul style="list-style-type: none"> - ги објасни причините за раѓање; - ги опишува знаците кои го навестуваат раѓањето; - го дефинира поимот породилни трудови; - ги опише стадиумите на раѓање; - применува постапки при нормален партус; - применува правилна подготовка на акушерот и родилката за породување; - ја опишува организацијата на породилното одделение во фармите. 	<ul style="list-style-type: none"> - усно излага; - пишува на табла; - демонстрира. 	физиологија

5. ПАТОЛОГИЈА НА ПОРОДУВАЊЕТО	15	<ul style="list-style-type: none"> - ги опише причините за патолошки партус; - ги запознае компликациите кои можат да настанат за време на породувањето; - прави разлика помеѓу правилните и неправилните положби на плодот; - да ги набројува видовите на неправилни положби на плодот; - се оспособи за изведување на стерилизација на инструментите кои се користат при породување; - ги опишува постапките за исправање на неправилните положби на плодот; - ги опише видовите на крвави операции кај родилката; - ги сфати причините за преземање на крвави операции кај родилката; - ги набројува и препознава инструментите за помош при породувањето. 	<ul style="list-style-type: none"> - усно излага; - пишува на табла; - демонстрира; - користи фотографии, инструменти; - презентација на литература. 	патологија
6. ФИЗИОЛОГИЈА НА ПУЕРПЕРИУМОТ	3	<ul style="list-style-type: none"> - го објасни поимот инволуција на половите органи; - ги опише настаните во пуерпериумот; - прави разлика меѓу лохиите и другите; видови - физиолошки и патолошки секрети. 	<ul style="list-style-type: none"> - усно излага; - пишува на табла; - развива дискусија со учениците. 	физиологија

7. ПАТОЛОГИЈА НА ПУЕРПЕРИУМОТ	7	<ul style="list-style-type: none"> - ја објасни состојбата на задржување на постелката и мерките кои треба да се преземат за нејзино санирање; - ја опишува постапката на репозиција на матката; - ги согледа причините за појава на лежење по породувањето; - знае кои мерки треба да се преземат за да се избегне или брзо да се излечи пуерпералната пареза; - го дефинира поимот акутен ендометритис; - ги разликува стадиумите на ендометритис; - се оспособи за испирање на матката со дезинфициенси , и да уфрлува вагиналети. 	<ul style="list-style-type: none"> - развива дискусија; - пишува на табла; - користи графоскоп; - демонстрира постапки; - развива дискусија. 	патологија
--------------------------------------	----------	--	---	------------

4.2. Наставни методи и активности на учење

Според зацртаните цели на наставниот предмет -ПОРОДИЛСТВО СО ВЕШТАЧКО ОСЕМЕНУВАЊЕ (изборна настава), ќе се применуваат следниве наставни методи: предавање, демонстрација, дискусија, индивидуална работа, групна работа, учење преку сопствено откривање;

Активностите на ученикот: перципира, слуша, црта, открива законитости, работи во групи, работи индивидуално, забележува, поставува прашања, одговора на прашања.

Активности на наставникот: планира, организира,подготвува, демонстрира, дискутира, пишува на табла,дава инструкции, мотивира, воспоставува позитивна педагошка комуникација.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно-образовниот процес по наставниот предмет -ПОРОДИЛСТВО СО ВЕШТАЧКО ОСЕМЕНУВАЊЕ, се реализира во специјализирани училници, компјутерски кабинети, објекти во училишната економија, сточарски објекти во блиската околина.

4.4. Наставни средства и помагала

Со цел ефикасно да се постигнат зацртаните цели на предметот потребно е да се користат: графоскоп, анатомски модели, компот препарати, микроскопски препарати, инструменти, пишани материјали, компјутери, цртеж, фотографии, филмови и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Вреднувањето на постигнувањата на учениците, се врши перманентно во текот на целата учебна година преку писмено и усмено проверување по секоја завршена тематска целина, и примена на полугодишни и годишни тестови. При оценувањето потребен е позитивен пристап на наставникот кој ги евидентира и оценува сите позитивни активности кај ученикот. Оценувањето е јавно и на ученикот му се соопштува оценката со образложение што се е вреднувано со дадената оценка. Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на Програмата, се постапува согласно законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот на наставниот предмет, треба да ги поседува следниве персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е физички и психички здрав, да го познава македонскиот јазик и кирилското писмо, да нема говорни мани, да поседува стручни знаења и способности за трансферирање на знаењата, да е комуникативен, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен за примена на иновации во воспитно-образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по наставниот предмет - ПОРОДИЛСТВО СО ВЕШТАЧКО ОСЕМЕНУВАЊЕ ја реализираат кадри со завршени студии по:

- ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМАТА

7.1. Датум на изработка: мај 2001 година

7.2. Состав на работната група:

1. Д-р Николина Пепељугоска, советник, Биро за развој на образованието, Скопје
2. Д-р по вет. мед. Даниела Ристоска -ДУСО "Браќа Миладиновци"-Скопје
3. Доц. д-р Тони Довенски - Ветеринарен институт- Скопје
4. д.в.м. Денис Османов, Ветеринарна станица, Тетово

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА ПРОГРАМАТА

Датум на започнување: 01.09. 2001 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Наставната програма по Породилство со вештачко осемнување (изборна настава) министерот за образование и наука со решение бр. 11-3012/1 од 03.07.2001 година.